

jaarverslag 2017 – 2018

www.leerlingzakenmh.nl

Inhoudsopgave

pagina

Inhoudsopgave	1
Inleiding	2
Leerplicht en kwalificatieplicht en RMC	3
Verzuim	3
Definitie thuiszitter en risicoleerling	4
Vrijstellingen	5
Schorsing en verwijdering	6
Tabel verzuimzaken	7
Tabel behandelzaken	8
Tabel percentages behandelzaken	9
Tabel verzuimmeldingen naar soort onderwijs	10
Tabel vrijstellingen	11
Tabel thuiszitters	12
Tabel risicoleerlingen	13
Tabel processen-verbaal/Halt-verwijzing	14
Resultaten	15
RMC 18 t/m 23 jaar	16
Vooruitblik RMC 2017-2021	17
Voorlichting/communicatie	18
Bijeenkomsten en netwerken	19
Opleiding	19
Ontwikkelingen	20
Terugblik aanbevelingen jaarverslag 2016-2017	21
Aanbevelingen	22
Slotwoord	22

Inleiding

Voor u ligt het leerplicht jaarverslag van bureau leerlingzaken schooljaar 2017 - 2018. Dit jaarverslag geeft inzicht in de activiteiten met betrekking tot de leerplicht en geeft de cijfers van het schooljaar weer. Ter vergelijking zijn ook gegevens van het schooljaar 2016 - 2017 vermeld. In de tabellen zijn de cijfers per gemeente voor de leerplicht en kwalificatieplicht in één oogopslag te vinden.

Ook dit schooljaar stond de aanpak van spijbelen en verzuim in onze werkzaamheden centraal. De (pro)actieve aanpak van bureau leerlingzaken binnen scholen is voortgezet. Scholen weten bureau leerlingzaken hierdoor nog steeds goed te vinden.

Het totaal aantal behandelingen van leerplicht en kwalificatieplicht is licht gedaald van 2405 in het schooljaar 2016 - 2017 naar 2343 in het schooljaar 2017 - 2018. Deze lichte daling is voornamelijk aan autonome ontwikkelingen toe te schrijven.

Ook in het afgelopen schooljaar hebben de ketenpartners de medewerkers van bureau leerlingzaken goed weten te vinden. Bureau leerlingzaken beschikt over gegevens van de jongeren in onze regio van 4-23 jaar. In een sluitende aanpak om jongeren weer terug naar school te begeleiden is de beschikbaarheid van deze informatie essentieel en wordt bureau leerlingzaken gezien als de spreekwoordelijke "spin in het web".

Bureau leerlingzaken werkt volgens de visie:

"Het bevorderen van deelname aan het onderwijs van alle leerplichtige leerlingen, het voorkomen van ontsporingen in de schoolloopbaan en het bevorderen dat elke leerling het onderwijs met een startkwalificatie verlaat. Om dit te realiseren is een goede samenwerking tussen leerplicht en de scholen van cruciaal belang. De leerplichtambtenaar is immers afhankelijk van tijdige verzuimmeldingen door school. Een snelle en adequate reactie op schoolverzuim door leerplicht verkleint de kans op voortijdige schooluitval. Leerplicht staat bij de uitoefening van haar activiteiten een (pro)actieve werkwijze voor en werkt, vanuit haar eigen verantwoordelijkheid, graag als partner met scholen en andere partijen samen".

Leerplicht, kwalificatieplicht en RMC

In de Leerplichtwet wordt gewaarborgd dat alle jongeren in Nederland aan het onderwijs mee kunnen doen. Het doel van de Leerplichtwet is dat jongeren de kennis en vaardigheden krijgen die zij nodig hebben om een zelfstandige plek in de samenleving te verwerven.

Volledige leerplicht geldt voor alle kinderen van 5 tot en met 16 jaar. Direct na de leerplicht begint de kwalificatieplicht. De kwalificatieplicht eindigt als de leerling een startkwalificatie heeft gehaald of 18 jaar is geworden. Mocht een leerling op zijn 18^e verjaardag nog geen startkwalificatie hebben behaald dan wordt hij/zij tot het bereiken van de leeftijd van 23 jaar verder gevolgd door het Regionale Meld- en Coördinatiepunt (zie paragraaf over RMC).

Bureau leerlingzaken voert de leerplicht (5 - 16 jarigen) uit voor de gemeenten Gouda, Krimpenerwaard en Waddinxveen.

De kwalificatieplicht (16 en 17 jarigen) wordt uitgevoerd voor de gemeenten: Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard, Waddinxveen en Zuidplas.

Verzuim, thuiszitters, vrijstellingen, schorsing en verwijdering

Schoolverzuim is volgens de Leerplichtwet onder te verdelen in relatief verzuim en absoluut verzuim.

Relatief verzuim

Er is sprake van relatief verzuim wanneer een leerplichtige jongere is ingeschreven bij een onderwijsinstelling maar geen onderwijs volgt, zonder dat daarvoor op grond van de Leerplichtwet vrijstelling is gegeven.

Hierbij wordt onderscheid gemaakt in luxe verzuim en signaalverzuim.

Van luxe verzuim is sprake wanneer er verzuim is voor extra vakantie buiten de schoolvakanties, zonder dat hiervoor door de directeur van de school vrijstelling is verleend.

Van signaalverzuim is sprake als een jongere structureel te laat komt en/of lessen verzuimt. Dit schoolverzuim heeft vaak te maken met gezinsproblematiek en/of sociaal emotionele problemen van de leerling.

De directeur van de school is verplicht om bij verzuim, van in totaal zestien uren les- of praktijktijd gedurende een periode van vier opeenvolgende lesweken, direct melding te doen bij de leerplichtambtenaar van de gemeente waar de leerling woon- of verblijfplaats heeft. De directeur mag het verzuim ook eerder melden, bijvoorbeeld indien er zorg om een leerling is.

Absoluut verzuim

Er is sprake van absoluut verzuim wanneer de leerplichtige jongere (veelal tijdelijk) niet is ingeschreven bij een school of onderwijsinstelling. Absoluut verzuim kwam in het verslagjaar 38 keer voor.

Definitie thuiszitter en risicoleerling

Thuiszitter

Een leerling die langer dan 4 weken vrijwel continue (richtlijn 90%) ongeoorloofd verzuimt, geen vrijstelling heeft en geen startkwalificatie heeft, of niet staat ingeschreven op een school.

De reden hiervoor is:

- Leerling wil niet naar school;
- Ouders sturen hun kind niet naar school;
- Geen overeenstemming ouders/school over passende onderwijsplek;
- Leerling heeft geen schoolinschrijving (absoluut verzuim).

Een jongere die een vrijstelling voor de leerplicht heeft ontvangen is dus geen thuiszitter. Leerplichtigen kunnen om verschillende redenen (tijdelijk) worden vrijgesteld van de leerplicht. Ouders moeten bij de leerplichtambtenaar een beroep doen op een vrijstelling.

Risicoleerling

- Een leerling die gedurende 4 weken structureel* geoorloofd verzuimt wegens medisch of psychische omstandigheden. (artikel 11d LPW);
- Leerling (deels) geschorst (artikel 11c LPW);
- Leertijdvermindering heeft (artikel 12 WEC)

*Structureel= wekelijks terugkerend verzuim op vaste momenten.

Er zijn in toenemende mate leer- en kwalificatieplichtige kinderen die langdurig ziek zijn, meer dan 4 weken. Vaak spelen wachtlijsten, bijv. bij de GGZ, een rol in het langdurig ziek zijn. Over deze jongeren is geregeld contact met de betreffende onderwijsinstelling, ouders, betreffend samenwerkingsverband, Jeugdgezondheidszorg en andere betrokken instanties.

Vrijstelling voor de leerplicht

De leerplichtwet kent de volgende vrijstellingsgronden:

- Art 3a: vervangende leerplicht 14 jaar en ouder.
- Art 3b: vervangende leerplicht laatste schooljaar na twaalf schooljaren of na het schooljaar waarin de leerling 16 jaar is geworden.
- Art.5 onder a: de jongere op lichamelijke of psychische gronden niet geschikt is om tot een school onderscheidenlijk een instelling te worden toegelaten.
- Art 5 onder b: de ouders overwegende bedenkingen hebben tegen de richting van het onderwijs op alle scholen of instellingen binnen redelijke afstand van de woning.
- Art 5 onder c: de in Nederland ingeschreven jongere als leerling van een in het buitenland gevestigde instelling van onderwijs staat ingeschreven en deze instelling geregeld bezoekt.
- Art 11 onder g: de jongere door andere gewichtige omstandigheden verhinderd is de school onderscheidenlijk de instelling te bezoeken.
- Art 15: In andere gevallen dan genoemd in artikel 5 kunnen burgemeester en wethouders op grond van bijzondere omstandigheden vrijstelling verlenen van de in artikel 4a opgelegde verplichtingen, indien wordt aangetoond, dat de jongere op andere wijze voldoende onderwijs geniet.
- Gedoogbeslissing: wordt incidenteel verleend aan kwalificatieplichtige jongeren bij dreigend schoolverzuim die een verkeerde studiekeuze hebben gemaakt. Hierbij moet voldaan worden aan twee voorwaarden:
 1. De jongere heeft een arbeidsovereenkomst voor de rest van het schooljaar;
 2. Er is een inschrijving voor het volgende schooljaar. In voorgaande schooljaren werd in dit soort omstandigheden een vrijstelling voor artikel 15 afgegeven.

Schorsing en verwijdering

Schorsing

Het bevoegd gezag van een school kan met opgave van redenen een leerling voor een periode van ten hoogste vijf aanéensluitende schooldagen schorsen. Het besluit tot schorsing moet schriftelijk aan de betrokkene en diens ouders/verzorgers worden meegedeeld en de school stelt de inspectie in kennis van schorsingen van langer dan één dag.

Beslissing over verwijdering van een leerling

De beslissing over verwijdering van een leerling ligt bij het bevoegd gezag van een school. Voordat een leerling van school wordt verwijderd, moet het bevoegd gezag hoor en wederhoor toepassen. Ook is de school verplicht met de leerplichtambtenaar en de Inspectie van het Onderwijs te overleggen. Bij de beslissing om een leerling van school te verwijderen moet altijd worden vermeld wat de redenen zijn voor de verwijdering.

In onderstaande tabel is weergegeven hoe de verzuimmeldingen in het schooljaar 2017-2018 zijn onderverdeeld in signaalverzuim, luxe verzuim en absoluut verzuim.

Totaal verzuimzaken 2017-2018		Relatief verzuim		Totaal relatief verzuim	Absoluut verzuim	Totaal LP+KP 2017-2018	Totaal LP+KP 2016-2017
		signaal	luxe				
Leerplicht / kwalificatieplicht							
Bodegraven-Reeuwijk	KP	112	0	112	3	115	89
Gouda	LP	275	20	295	3	298	244
	KP	267	4	271	15	286	391
Krimpenerwaard	LP	101	22	123	0	123	162
	KP	158	0	158	5	163	157
Waddinxveen	LP	106	10	116	0	116	
	KP	60	2	62	4	66	121
Zuidplas	KP	135	0	135	6	141	183
verhuisd	LP	17	3	20	1	21	10
	KP	27	0	27	1	28	14
Totaal leerplicht		499	55	554	4	558	416
Totaal kwalificatieplicht		759	6	765	34	799	955
Totaal bureau leerlingzaken		1258	61	1319	38	1357	1371

In onderstaande tabel is het totaal aantal behandelingen weergegeven. Het betreft hier naast de verzuimzaken tevens de bemiddelingen, de vrijstellingen en schorsingen/verwijderingen.

Totaal behandelingen 2017-2018 Leerplicht/kwalificatieplicht		Relatief verzuim		Absoluut verzuim	Bemiddeling	Vrijstelling	Schorsingen/ verwijdering	Behandelingen 2017-2018	Behandelingen 2016-2017
		signaal	luxe						
Bodegraven-Reeuwijk	KP	112	0	3	26	10	0	151	159
Gouda	LP	275	20	3	160	29	10	497	515
	KP	267	4	15	118	27	3	434	548
Krimpenerwaard	LP	101	22	0	192	16	6	337	365
	KP	158	0	5	75	24	2	264	311
Waddinxveen	LP	106	10	0	96	10	4	226	0
	KP	60	2	4	45	12	0	123	179
Zuidplas	KP	135	0	6	53	14	2	210	262
verhuisd	LP	17	3	1	36	0	0	57	37
	KP	27	0	1	16	0	0	44	29
Totaal leerplicht		499	55	4	484	55	20	1117	917
Totaal kwalificatieplicht		759	6	34	333	87	7	1226	1488
Totaal bureau leerlingzaken		1258	61	38	817	142	27	2343	2405

Aantal leerplichtige leerlingen per peildatum 01-01-2018

Totaal behandelzaken 2017-2018 Leerplicht/kwalificatieplicht		Totaal		Percentage behandelzaken		Totaal	Percentage verzuimzaken	
		Leerlingen	Behandelzaken 2017-2018	2017-2018	2016-2017	Verzuimzaken 2017-2018	2017-2018	2016-2017
Bodegraven-Reeuwijk	KP	951	151	15,88%	17,08%	115	12,09%	9,56%
Gouda	LP	9.257	497	5,37%	5,51%	298	3,22%	2,61%
	KP	1.843	434	23,55%	30,77%	286	15,52%	21,95%
Krimpenerwaard	LP	7.265	337	4,64%	4,98%	123	1,69%	2,21%
	KP	1.526	264	17,30%	20,56%	163	10,68%	10,38%
Waddinxveen	LP	3.442	226	6,57%		116	3,37%	
	KP	702	123	17,52%	26,40%	66	9,40%	17,85%
Zuidplas verhuisd	KP	1.118	210	18,78%	23,93%	141	12,61%	16,71%
	LP		57			21		
	KP		44			28		
Totaal leerplicht		19.964	1117	5,60%	5,50%	558	2,80%	2,49%
Totaal kwalificatieplicht		6.140	1226	19,97%	24,81%	799	13,01%	15,92%
Totaal bureau leerlingzaken		26.104	2343	8,98%	10,60%	1357	5,20%	6,04%

Verzuim komt relatief weinig voor, 2,80% van de leerplichtige leerlingen wordt gemeld bij de leerplichtambtenaar. Voor de kwalificatieplichtige jongeren geldt dat 13,01% wordt gemeld bij de kwalificatieambtenaar.

Als gekeken wordt naar het aantal behandelzaken dan zijn deze percentages hoger namelijk 5,60% voor de leerplichtige leerlingen en 19,97% voor de kwalificatieplichtige jongeren. Dit komt omdat bij behandelzaken naast verzuimzaken ook bemiddelingen en vrijstellingen worden meegeteld.

In onderstaande tabel is het aantal absolute en relatieve verzuimmeldingen onderverdeeld naar het soort onderwijs.

Totaal verzuimzaken naar soort onderwijs 2017-2018		Basisonderwijs	Voortgezet Onderwijs	(Voortgezet) Speciaal Onderwijs	Middelbaar Beroepsonderwijs	2017-2018	Totaal aantal verzuimmeldingen 2016-2017
Leerplicht/kwalificatieplicht							
Bodegraven-Reeuwijk	KP	0	18	0	94	112	89
Gouda	LP	31	241	23	0	295	241
	KP	0	60	2	209	271	383
Krimpenerwaard	LP	22	99	2	0	123	162
	KP	0	21	4	133	158	155
Waddinxveen	LP	11	101	4	0	116	0
	KP	0	23	0	39	62	121
Zuidplas	LP						
	KP	0	29	0	106	135	183
verhuisd	LP	6	13	1	0	20	10
	KP	0	1	2	24	27	14
Totaal leerplicht		70	454	30	0	554	413
Totaal kwalificatieplicht		0	152	8	605	765	945
Totaal leerplicht/kwalificatieplicht		70	606	38	605	1319	1358

In onderstaande tabel is het aantal absolute en relatieve vrijstellingen, afgegeven in het schooljaar 2017-2018, onderverdeeld naar soort vrijstelling.

Vrijstellingen 2017-2018										
Leerplicht/kwalificatieplicht		art. 3a of 3b	art. 5 onder a	art. 5 onder b	art. 5 onder c	11 onder g	art. 15	gedoog beslissing	Totaal 2017-2018	Totaal 2016-2017
Bodegraven-Reeuwijk	KP	0	1	0	0	0	4	5	10	10
Gouda	LP	0	9	7	11	2	0	0	29	25
	KP	0	3	1	2	0	8	13	27	20
Krimpenerwaard	LP	1	3	4	7	0	0	1	16	12
	KP	0	1	0	1	0	13	9	24	25
Waddinxveen	LP	1	5	0	4	0	0	0	10	
	KP	0	2	0	0	0	7	3	12	14
Zuidplas										
	KP	0	0	0	0	0	5	9	14	13
verhuisd	LP	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	KP	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal leerplicht		2	17	11	22	2	0	1	55	38
Totaal kwalificatieplicht		0	7	1	3	0	37	39	87	82
Totaal bureau leerlingzaken		2	24	12	25	2	37	40	142	120

Voor beschrijving van de diverse soorten vrijstellingen zie pagina 4.

Gedoogbeslissingen worden met ingang van het verslagjaar, mede op advies van Ingrado (vakorganisatie leerplichtambtenaren), incidenteel verleend.

Kwalificatieplichtige jongeren die een verkeerde studiekeuze hebben gemaakt en daardoor dreigen te verzuimen, moeten hierbij voldoen aan twee voorwaarden:

1. De jongere heeft een arbeidsovereenkomst voor de rest van het schooljaar; 2. Er is een inschrijving voor het volgende schooljaar.

De gedoogbeslissing wordt apart geregistreerd. In voorgaande schooljaren werd in dit soort omstandigheden een vrijstelling voor artikel 15 afgegeven.

Onderstaande tabel is een overzicht van de geregistreeerde thuiszitters in het schooljaar 2017-2018

Thuiszitters 2017-2018		(speciaal) basisonderwijs	(voorgezet) speciaal onderwijs	voortgezet onderwijs	middelbaar beroepsonderwijs	Totaal 2017-2018	Totaal 2016-2017
Leerplicht/kwalificatieplicht							
Bodegraven-Reeuwijk	KP	0	0	0	0	0	4
Gouda	LP	0	1	0	0	1	2
	KP	0	0	4	0	4	3
Krimpenerwaard	LP	0	0	0	0	0	2
	KP	0	0	1	0	1	
Waddinxveen	LP	0	0	0	0	0	1
	KP	0	1	0	0	1	
Zuidplas							1
	KP	0	0	1	0	1	4
Totaal leerplicht		0	1	0	0	1	6
Totaal kwalificatieplicht		0	1	6	0	7	11
Totaal bureau leerlingzaken		0	2	6	0	8	17

Onderstaande tabel is een overzicht van de geregistreerde risicoleerlingen in het schooljaar 2017-2018

Risicoleerlingen 2017-2018		(speciaal) basisonderwijs	(voorgezet) speciaal onderwijs	voortgezet onderwijs	middelbaar beroepsonderwijs	Totaal 2017-2018	Totaal 2016-2017
Leerplicht/kwalificatieplicht							
Bodegraven-Reeuwijk	KP	0	0	0	0	0	1
Gouda	LP	4	9	17	0	30	22
	KP	0	4	5	2	11	13
Krimpenerwaard	LP	5	3	3	0	11	7
	KP	0	1	1	1	3	3
Waddinxveen	LP	1	2	5	0	8	15
	KP	0	1	0	1	2	1
Zuidplas	KP	0	1	2	0	3	3
Totaal leerplicht		10	14	25	0	49	29
Totaal kwalificatieplicht		0	7	8	4	19	21
Totaal bureau leerlingzaken		10	21	33	4	68	50

Voor de definitie van risicoleerling zie pagina 4.

De categorie thuiszitters/risicoleerlingen vergt veel aandacht van de leerplichtambtenaren. Het gaat in veel gevallen om complexe casussen, die bij meerdere instanties in behandeling waren. Het aantal van 8 thuiszitters en 68 risicoleerlingen wil niet zeggen dat deze leerlingen het hele schooljaar thuis hebben gezeten. Meestal werd er binnen enkele maanden een oplossing gevonden. Periodiek wordt over aantallen afgestemd met de samenwerkingsverbanden Primair en Voortgezet Onderwijs. Door een (pro)actieve aanpak van school, samenwerkingsverband en leerplicht wordt ingezet op een adequaat traject, zodat thuis zitten voorkomen wordt.

In onderstaande tabel is het aantal processen-verbaal onverdeeld naar soort

Processen-verbaal 2017-2018 Leerplicht/kwalificatieplicht		Relatief verzuim		Halt verwijzing	Totaal 2017-2018	Totaal 2016-2017
		signaal	luxe			
Bodegraven-Reeuwijk	KP	0	0	1	1	6
Gouda	LP	3	7	7	17	19
	KP	6	2	3	11	22
Krimpenerwaard	LP	0	8	3	11	26
	KP	1	0	1	2	12
Waddinxveen	LP	2	3	11	16	
	KP	1	1	2	4	4
Zuidplas	KP	2	0	1	3	10
verhuisd	LP	0	0	1	1	
	KP	1	0	0	1	1
Totaal leerplicht		5	18	22	45	45
Totaal kwalificatieplicht		11	3	8	22	55
Totaal bureau leerlingzaken		16	21	30	67	100

Resultaten leerplicht 5 t/m 17 jaar

Schoolverzuim is gedurende het schooljaar 1357 keer gemeld (1258 signaalverzuim, 38 absoluut verzuim en 61 luxeverzuim). Al deze meldingen zijn conform het "Meldprotocol Leerplicht en RMC" in behandeling genomen. Het aantal verzuimzaken is licht gedaald: van 1.371 in 2016-2017 naar 1357 in 2017-2018. Absoluut verzuim is inzichtelijk door administratieve controle op schoolinschrijving. Door inspanning van bureau leerlingzaken zijn deze leerlingen gedurende het schooljaar alsnog ingeschreven op een passende onderwijsinstelling.

Kijkend naar de 1319 relatief verzuimmeldingen kan het volgende worden geconcludeerd. Er is naar aanleiding van deze 1319 meldingen 37 maal een proces-verbaal opgemaakt en er heeft 30 keer een verwijzing naar Halt plaats gevonden. Het verzuim van de overige 1252 verzuimmeldingen is na een waarschuwingsgesprek beëindigd. Tevens is 817 keer bemiddeld en geadviseerd bij de schoolgang van leerlingen. Aan 142 leerlingen is een vrijstelling schoolbezoek verleend. Van de scholen zijn 27 mededelingen ontvangen over schorsing of verwijdering van een leerling.

RMC (Regionale Meld- en Coördinatiepunt) 18 t/m 23 jaar

Naast de uitvoering van de Leerplichtwet zijn de gemeenten in regionaal verband ook verantwoordelijk voor het voorkomen van voortijdig schoolverlaten (VSV). Daarvoor zijn er in Nederland 39 RMC regio's. Zuid-Holland Oost (Midden-Holland en Rijnstreek) is Regio 27 met Gouda als contactgemeente.

Het RMC stelt zich ten doel dat zoveel mogelijk jongeren onder de 23 jaar uit de Regio 27 met een startkwalificatie* van school gaan. In de aanpak van het RMC staan daarom de volgende uitgangspunten centraal: "Iedere jongere in beeld" en "Met een startkwalificatie maak je meer kans van jezelf een sterk merk te maken".

De aanpak richt zich mede in het kader van VSV beleid op de preventieve aanpak van het terugdringen van schooluitval. Hierbij wordt samengewerkt tussen het RMC, onderwijsinstellingen en zorg- en arbeidsmarktpartners.

De aanpak is gericht op:

- het voorkomen dat jongeren voortijdig de school verlaten;
- het snel contact leggen met jongeren die alsnog zijn uitgevallen;
- bij onhaalbaarheid van onderwijs verwijzen naar partners op het terrein van werk en/of zorg.

Het RMC is de spin in het web bij de samenwerking tussen verschillende partijen die zich met jongeren in kwetsbare positie bezig houden. Oplossingen komen bijna altijd tot stand met gebruik van de instrumenten van één of meerdere partners. Goede afspraken en korte lijnen zijn daarbij een belangrijke voorwaarde.

De resultaten

Het aantal voortijdig schoolverlaters in de RMC regio 27 is na het afsluiten van het convenant in 2008 van 1086 jongeren (schooljaar 2007-2008) gedaald naar 452 jongeren (schooljaar 2016-2017). Dit positieve resultaat is bereikt door de voortdurende inzet van: docenten, leerplichtambtenaren, trajectbegeleiders, loopbaanbegeleiders, verzuimcoördinatoren en andere betrokkene binnen scholen en gemeenten.

De afgelopen periode zijn goede resultaten geboekt, maar er is geen reden om nu achterover te leunen. Nog steeds verlaten elk jaar ongeveer 72 VO-leerlingen en 380 MBO-leerlingen (woonachtig in Zuid Holland Oost, Regio 27) zonder startkwalificatie de school. De urgentie om deze schooluitval aan te pakken blijft daarom onverminderd hoog.

*startkwalificatie is minimaal een diploma HAVO, VWO of MBO-2

Totaal aantal onderwijsdeelnemers en aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters RMC Regio 27 (schooljaar 2016-2017)

	deelnemers	vsv'ers	vsv%	landelijk vsv%
totaal	30.934	452	1,46	1,75

Meer cijfermatige resultaten (lokaal en regionaal) zijn terug te vinden op <https://www.onderwijsincijfers.nl/>

De ministers van OCW en SZW hebben de RMC-regio's gevraagd om te komen tot een sluitende aanpak van voortijdig schoolverlaten en jongeren in een kwetsbare positie. Aandachtspunten daarbij zijn:

- 1) Het is belangrijk dat jongeren die uitstromen uit het praktijkonderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs goed gevolgd worden door het RMC;
- 2) Gemeenten wordt gevraagd de jongeren die eerder uitvielen (oud-VSV'ers) scherper in beeld te houden;
- 3) Uitbreiding van de VSV samenwerking met het arbeidsmarktdomein en het zorgdomein;
- 4) Uitbreiding van de samenwerking tussen regio's op het gebied van VSV en / of jeugdwerkloosheid;
- 5) De rol van RMC als regionale spin in het web wordt versterkt en verankerd in wet- en regelgeving.

Voorlichting/communicatie

Voorlichting

Bureau leerlingzaken hecht eraan om bij scholen en desgewenst ook andere (keten-)partners haar werkwijze onder de aandacht te brengen. De voorlichting is primair gericht op de uitvoering van de Leerplichtwet. Het gaat dan o.a. om wanneer schoolverzuim gemeld moet worden, hoe om te gaan met verzoeken tot extra verlof en in welke gevallen vrijstelling van leerplicht gegeven kan worden. Het "Meldprotocol Leerplicht en RMC" voorziet hierin. Daarnaast kan de voorlichting zich richten op de rol van leerplicht in de keten óf de visie van leerplicht op haar preventieve taken. Leerplicht heeft, om de samenwerking met de school te bespreken, tweejaarlijks contact met alle directies van scholen in het Primair en Voortgezet Onderwijs. Scholen met een nieuwe directie of scholen met een informatieve hulpvraag, worden bezocht.

Communicatie

Gevraagd en ongevraagd wordt voorlichting gegeven op basis- en voorgezet onderwijsscholen. Hierbij worden het meldprotocol en het ziekteverzuimprotocol besproken. Ook het onderling informeren en/of adviseren van scholen bij verlofaanvragen uit hetzelfde gezin, voor gelijke behandeling, komt daarbij aan de orde.

Bureau leerlingzaken beschikt over een eigen website: www.leerlingzakenmh.nl

Waddinxveen - Op donderdag 15 maart was de landelijke Dag van de Leerplicht. Leerplichtambtenaar Kees Notenboom en verzuimcoördinator van het Coenecoop College Anja van de Steeg zetten zich in om schooluitval onder scholieren terug te dringen. Wat hen betreft is het elke dag de 'Dag van de Leerplicht'.

Veelvuldig verzuim zegt vaak iets over het welzijn van het kind. "Verzuim is signaalgedrag, het laat zien dat er iets niet goed gaat. Dit kan zowel thuis als op school zijn", aldus leerplichtambtenaar Notenboom. Op het Coenecoop College wordt verzuim doorlopend geregistreerd en geanalyseerd. Verzuimcoördinator Anja van de Steeg keek donderdag samen met de receptionist, Peter Heuvelman, naar de binnengekomen meldingen. "Als een docent signaleert dat een leerling afwezig is, checken we of deze leerling al absent is gemeld. Als dit niet het geval is, worden de ouders zo snel als mogelijk gebeld", weet Van de Steeg. Volgens de Leerplichtwet moeten kinderen en jongeren van 5 t/m 16 jaar verplicht naar school. Dit heet de volledige leerplicht. Daarna gaat het tot het 18e levensjaar van de jongere over in zogenoemde kwalificatieplicht. Dit houdt in dat alle jongeren tot hun 18e jaar onderwijs moeten volgen, tenzij ze een startkwalificatie of al een diploma hebben.

(bron: Hart van Holland Waddinxveen)

Bijeenkomsten en netwerken

De leerplichtambtenaren en kwalificatieambtenaren/RMC Consulente(n) nemen structureel deel aan een groot aantal overleggen.

Flex-zat

Bij Flex-zat's zitten alle relevante partijen om tafel. Dit vergt per casus weliswaar om een grotere tijdsinvestering, maar resulteert ook in een hogere inhoudelijke opbrengst door de aanwezigheid van zowel ouders als ook hulpverlening in het overleg. De Flex-zat's dragen bij aan het beperken van het aantal thuiszitters.

Justitieel Casusoverleg

Er wordt deelgenomen aan het Justitieel Casusoverleg. Tevens wordt door een leerplichtambtenaar/kwalificatieambtenaar/RMC-Consulent bij toerbeurt geparticipeerd in de klankbordgroep van het Openbaar Ministerie over ontwikkelingen rond de Leerplichtwet. Leerplichtambtenaren participeren in het Netwerk Jeugd en Veiligheid van de gemeente Krimpenerwaard. Er vindt overleg plaats met de regiogemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Waddinxveen en Zuidplas over de uitvoering van de kwalificatieplicht.

Regionaal leerplichtoverleg

Per schooljaar wordt door leerplichtambtenaren en kwalificatieambtenaren/RMC-Consulent deelgenomen aan een regionaal leerplichtoverleg.

Onderwijsloket samenwerkingsverband VO Midden-Holland

Het Onderwijsloket bespreekt jongeren die aanvullende ondersteuning nodig hebben. Vaak vindt verwijzing plaats vanuit een Flex-zat van een VO-school. Het gaat hierbij om leerplichtige jongeren van 12 tot 18 jaar, die dreigen voortijdig schoolverlater te worden. Het Onderwijsloket bespreekt onder andere voor wie een zorgarrangement op de Onderwijs Opvang Voorziening Gouda (OOVG) of de Schoonhovense Onderwijs Opvang Voorziening (SOOV) gewenst lijkt. Het Onderwijsloket werkt nauw samen met de school en de leerplichtambtenaar.

Centrum voor Jeugd en Gezin

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) richt zich primair op preventie. De leerplichtambtenaar heeft primair een handhavingsfunctie. Leerplicht neemt op uitnodiging deel aan casuïstiekbespreking (één gezin, één plan) in een Centrum voor Jeugd en Gezin als schoolverzuim onderdeel van de problematiek is.

Sociale teams Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Waddinxveen, Zuidplas en Loket Samenleving en Zorg Krimpenerwaard

Er is geregeld intensief contact met betrokken medewerkers van de sociale teams in Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Waddinxveen, Zuidplas en van het Loket Samenleving en Zorg van de gemeente Krimpenerwaard. Het betreft veelal casuïstiek met problematiek in de leefomgeving en schoolgang van jongeren.

Opleidingen

Binnen het team van bureau leerlingzaken zijn ook het afgelopen schooljaar een aantal opleidingen gevolgd. Het betreft de voor BOA's verplichte modules binnen het domein Onderwijs. De gevolgde modules zijn met positief resultaat afgesloten.

Ontwikkelingen

Wachlijstproblematiek langdurig zieken

Er zijn leer- en kwalificatieplichtige leerlingen die langdurig ziek zijn. Vaak spelen wachtlijsten, bijv. bij de GGZ, een rol in dat langdurig ziek zijn. Over deze jongeren is geregeld contact met de betreffende onderwijsinstelling, ouders, betreffend samenwerkingsverband, Jeugdgezondheidszorg en andere betrokken instanties. Deze gezamenlijke inzet is gericht op het zo spoedig mogelijk terugkeren van de leerling op school. Deze jongeren zijn met ingang van dit verslagjaar geregistreerd als "risicoleerling".

Passend onderwijs

Uitgangspunt van passend onderwijs is dat alle kinderen een plek moeten krijgen op een school die past bij hun kwaliteiten en mogelijkheden. Scholen hebben de verantwoordelijkheid om voor elk kind een zo goed mogelijke plek in het onderwijs te vinden. Daardoor moet het mogelijk zijn om zoveel mogelijk kinderen, binnen het reguliere onderwijs, een startkwalificatie te laten halen. Ook als zij extra ondersteuning nodig hebben. De samenwerkingsverbanden voor het Primair Onderwijs en Voorgezet Onderwijs hebben hierbij een prominente en sturende rol. Met de betrokken samenwerkingsverbanden zijn goede contacten in het kader van Passend onderwijs.

Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS)

Ingrado, Stichting Halt, het Openbaar Ministerie, de Raad voor de Kinderbescherming en de Vereniging Nederlandse Gemeenten hebben in samenspraak met het ministerie van Veiligheid en Justitie de Methodische Aanpak Schoolverzuim ontwikkeld. Doel van de aanpak is terug/toeleiding naar een passend onderwijsprogramma, waarbij vroegtijdige inzet van (jeugd)hulp voorop staat en ketenaanpak uitgangspunt is. De aanpak is licht waar het kan en zwaar(der) waar het nodig is.

Spreekuur voorgezet onderwijsschool

In navolging van het wekelijks spreekuur in het MBO Rijnland te Gouda is in het verslagjaar een laagdrempelig spreekuur gestart op de voorgezet onderwijsschool in de gemeente Waddinxveen. Door deze regelmatige aanwezigheid van een leerplichtambtenaar op school konden veel vragen direct beantwoord worden. Dit draagt bij aan de (pro)actieve aanpak van bureau leerlingzaken.

Terugblik aanbevelingen jaarverslag 2016-2017

Implementeren Methodische Aanpak Schoolverzuim

De landelijke invoering van de Methodische Aanpak Schoolverzuim heeft ook gevolgen voor de wijze van werken binnen bureau leerlingzaken. Aanbeveling was om de MAS binnen bureau leerlingzaken te implementeren. De invoering van de MAS is gestart met een analyse van verschillen tussen het meldprotocol/ambtsinstructie en de ingevoerde MAS. Dit heeft geleid tot een voorstel tot een aangepaste ambtsinstructie en meldprotocol.

Voorkomen thuiszitters/VSV'ers

De aanbeveling was om, samen met ketenpartners, te proberen de wachtlijstproblematiek voor GGZ-behandeling zoveel mogelijk op te lossen. Ondanks contacten over deze problematiek blijkt dat het nog steeds voorkomt dat jongeren langdurig wachten op behandeling bij de GGZ.

Uitvoeren leerplichtfunctie Waddinxveen

Na de tijdelijke uitvoering van de leerplichtfunctie voor de gemeente Waddinxveen heeft in 2017 besluitvorming plaatsgevonden over structurele uitvoering van de leerplichtfunctie door bureau leerlingzaken voor de gemeente Waddinxveen. Hiertoe is een meerjarige dienstverleningsovereenkomst afgesloten. De administratieve uitvoering is structureel geïmplementeerd binnen bureau leerlingzaken. De benodigde leerplichtformatie is eveneens ingevuld. In het verslagjaar is op de voorgezet onderwijsschool met een wekelijks spreekuur gestart. Dit om de school ter plaatse te kunnen informeren over de werkwijze van bureau leerlingzaken en, indien nodig, leerlingen direct aan te kunnen spreken op schoolverzuim. De basisscholen zijn bezocht om de werkwijze van bureau leerlingzaken onder de aandacht te brengen.

Aanbevelingen

Uitbreiding spreekuur op diverse vo-scholen.

Uit contacten met de MBO-school in Gouda en de VO-school in Waddinxveen blijkt dat het houden van een laagdrempelig spreekuur in school een meerwaarde heeft. Hierdoor werd het oplopen van verzuim vroegtijdig voorkomen. Het verdient aanbeveling om te onderzoeken of een spreekuur op andere VO-scholen ook meerwaarde oplevert ter voorkoming van schoolverzuim.

Afwijking onderwijstijd

Per 1 augustus 2018 zijn scholen verplicht om bij een beperkt individueel schoolrooster van een leerling hiervoor, middels een Onderwijs Perspectief Plan, instemming aan te vragen bij de inspectie voor het onderwijs. Aanbeveling is om deze nieuwe beleidsregel “afwijking onderwijstijd voor leerlingen met een beperking” bij de schooldirecties onder de aandacht brengen in het komende schooljaar.

Implementeren Methodische Aanpak Schoolverzuim / Ambtsinstructie

De landelijke invoering van de Methodische Aanpak Schoolverzuim heeft ook gevolgen voor de werkwijze binnen bureau leerlingzaken. Aanbeveling is om de MAS verder binnen bureau leerlingzaken te implementeren en de aangepaste ambtsinstructie vast te laten stellen door de betrokken colleges van B&W.

AVG

De invoering van de AVG heeft ook gevolgen voor de werkwijze van bureau leerlingzaken. Inmiddels is het volgens de nieuwe AVG-regels het opslaan en veilig delen van gegevens ingevoerd. Aanbeveling is om in het verlengde hiervan te bezien welke werkprocessen nog verder aangescherpt moeten worden. Tevens zal geïnventariseerd worden met welke externe partijen een verwerkersovereenkomst gesloten dient te worden.

Voorzetting (pro)actieve aanpak

Gezien de voortdurende problematiek in casussen de aanbeveling om onverkort de (pro)actieve aanpak binnen scholen voort te zetten.

Slotwoord

Met veel enthousiasme en grote betrokkenheid is door het team van bureau leerlingzaken het afgelopen schooljaar gewerkt aan alle zaken welke in dit jaarverslag staan beschreven. Ook het komende schooljaar werken wij weer aan onze missie: “Het bevorderen van deelname aan het onderwijs van alle leerplichtige leerlingen, het voorkomen van ontsporingen in de schoolloopbaan en het bevorderen dat elke leerling het onderwijs met een startkwalificatie verlaat.”